

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Antiqua consuetudo privilegij vim sortitur. Privilegium autem ob merita concessum, revocari non potest. Vnde consuetudines privilegariæ regni Francorum non censentur revocatæ per Bullam, ex ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

CAPVT X.

Synopsis.

I. An publicatio Bullæ in cœna Domini tolerantiam interrumpat, & privilegia revocet. In iis que jure regio agunt, non perstringuntur Reges; in ceteris, est tantum comminatio & protestatio. Deinde Bulla illa non est recepta in Gallia. Reges Gallia, ex privilegio, non comprehenduntur excommunicatione generali.

II. Antiqua consuetudo privilegij vim sortitur. Privilegium autem ob merita concessum, revocari non potest. Unde consuetudines privilegiorum regni Francorum non censentur revocata per Bullam, ex Navarro.

III. Eximia quedam jura sunt penes Reges nostros in rebus ecclesiasticis, qua alij Reges non obtinent. Quia eos vincunt beneficiis in Romanam Ecclesiam, Beneficia Ecclesia Romana collata, non in laicis, sed in provinciis, & supremo imperio.

IV. Harum donationum origo discutitur. Exarchi in Italia, & sub iis Duces post irruptionem Longobardorum. Hi Ravenna infesti, eâ captâ, & Eutychio Exarcho e sinibus Italia pulso, Aistulphus Romanam obsidet. Pippinus obsidionem solvit, & Exarchatum ab Aistulpho repetit.

V. Hunc dono dedit Ecclesia Romana, nec deulit frequentibus Græcorum Imp. petitionibus; ea præcipue ratione, quod aliter Romana Ecclesia tuta esse non posset, sub dominatu hereticorum. Quid comprehenditur illa donatione. Desiderio victo, Carolus M. munificentiam patris auxit, additis aliquot provinciis.

VI. Ludovicus Pius & Carolus Calvus suis beneficiis cumularunt avorum patrûmque dona.

I. NON dissimulanda hoc loco mihi videtur gravissima difficultas, quæ sæpissime à quamplurimis rerum nostrarum minùs æquis æstimatoribus moveri solet; ab hac tolerantia consuetudinum nostrarum recedere Pontifices, idque publicè quotannis testari solenni promulgatione Bullæ illius famosæ, quæ fit die cœnæ Domini, unde illi nomen. Anathemati enim addicuntur quicunque rerum ecclesiasticarum jurisdictionem ad se trahunt, etiam prætextu gratiarum illis concessarum. Sed viri gravissimi causam nostram egerunt, ita ut longa oratione non sit opus. Id unum tantum præfabor, antequam illorum verba referam, Reges nostros vel ex mero jure regio quamplurima ad suam suorumque magistratum cognitionem traxisse, vel ex longissima consuetudine, & Romanæ sedis tolerantia, id juris sibi quærivisse. Primò casu, cum jure suo utantur, à Bullæ icibus tuti sunt. Secundo verò casu, etsi daremus formula illa generali comprehendere Reges nostros, cum scripto damnati, facto ipso & continuato tolerantia effectû absoluti sint,

rectè sequitur ad summum, minas tantum excommunicationis injectas, & potius contestationem publicè adhibitam, ad repetenda quandoque jura sua, à quibus fortasse præscriptione cadere posset Ecclesia Romana, quàm ut Reges nostri anathemate feriantur. Prætermitto regulam illam generalem, (de qua differuimus libro II. cap. xv 1.) legibus ecclesiasticis provincias non obstringi, in quibus promulgata & usu recepta non fuerint; ut accidit huic Bullæ, cui exceptio illa apud Gallos objici solet. Quamvis enim ea sola respondendi ratio sufficeret, alio tamen à minis illis sunt tuti Reges nostri, quibus Romani Pontifices indulserunt, ut nullis censuris teneantur à sede apostolica inflictis, quacunq; verborum formula concepta sint, nisi disertis verbis cautum sit, Reges Francorum iis quoque comprehendendi. Qua de re copiosè alibi.

II. Præter eas rationes, aliud quoque & egregium superest nobis remedium, quo omnem hujus Bullæ metum à capite regio, & eorum qui vice sacra judicant, arceamus. Nempe consuetudinis antiquissimæ usum vim privilegij sortiri superius probavimus, etsi nullæ proferri possent privilegiorum tabulæ. Porrò etsi disceptetur inter Iuriconsultos an privilegium semel à Principe indultum rescindi possit sine causa; nullus tamen dubitat quin privilegia quæ propter merita conceduntur, in contractus naturam transeant, ideòque revocari nullo modo possint. Tot autem tantæque sunt in Romanam sedem Regum nostrorum merita, ut privilegia consuetudine firmata, per Bullam in cœna Domini Regibus nostris non adimi profiteantur Bellarminus & Suares, quos laudavi capite superiori. Quibus addo Navarrum, ut in ore trium hoc verbum stare possit: *Hac declaratio, inquit, tollit privilegia data etiam Regibus. Per quod dubitari posset de iudicibus Galliarum, qui judicant Clericos pro portu sive delatione armorum, & aliis casibus, quos vocant privilegiatos. Equidem arbitrator difficile ab iis abstenturos, sive quod præsupponant privilegia illa esse remuneratoria obsequiorum à se magnis impensis sanguinis & fortunarum præstitorum; sive quod sint immemorialia, & super criminibus levibus concessa, sive alia. Que an audiri debeant, iudicio sanctissimi D. N. relinquo.* Periclitari non potest Regum nostrorum causa, quam Navarrus Summorum Pontificum iudicio relinquit; cum præjudicio suo Clemens V. ostenderit quid successores sui amplecti deberent, quando de Franciæ Regum negotiis agitur. Nempe proniores esse debent erga res

Peregrinus de jure fisci lib. 1. tit. 3.

Vide secundam præfationem Marti c. 8.

Navarrus c. 17. Einchindij n. 70.

C. Meruit, De
privileg. in extrar.

nostras, ob magna Gallorum in sedem apostolicam merita, quàm in ceteros Reges. Apud Clementem enim, *Meruit*, ut ille loquitur, & *Philippi Regis integritas*, & *progenitorum suorum præclara merita meruerunt*, *meruit etiam regnicolarum puritas ac devotionis sinceritas*, ut tam Regem quàm regnum speciali favore prosequeretur.

III. Sanè dubitandum non est quin eximia quædam jura in rebus ecclesiasticis nostri Reges obtineant, quæ ceteris Principibus hodie non competunt. Quod nulli mirum videri debet qui privilegiorum multitudinem ex officiorum magnitudine metietur. Conturbaret profectò Ecclesia Romana, nec suppetere illi facultates quibus cum Gallorum Regibus decideret, nisi liberalitatis & perfectæ donationis titulo immensam beneficiorum suorum molem in eam contulissent. Si ergo liberalitate Summi Pontifices rependere volunt quod ex mera donantium liberalitate consecuti sunt, non est cur ceteri Principes nobis invident benigniorem erga Reges nostros Romanæ sedis remissionem. Certent nobiscum liberalitate, tunc integrum illis erit de privilegiis quoque nobiscum certare. Porrò tanta sunt tamque illustria Regum nostrorum non solum erga Pontifices, sed etiam erga sedem apostolicam beneficia, ut si taceam, prævaricari, si ea recenseam, importunus in narratione rei notissimæ esse videar, præfertim cum in eo argumento accuratissimè versatus sit summa eruditione & pietate insignis vir Ioannes Morinus, qui magnitudinem secularis imperij quo potitur Ecclesia Romana à Regum Francorum munificentia profectam ostendit, fines provinciarum collatarum investigat, commentitiam Constantini Donationem evertit, temporum illorum historiam solertissimè discutit. Quare non dubitat Regum nostrorum in Romanam sedem beneficia cum beneficiis à Constantino Ecclesiæ collatis conferre. Constantinus enim ab infidelium tyrannide Ecclesiam Christianam liberavit: Reges Francorum ab Ecclesia Romana servitute, qua ab Imperatoribus premebatur, armis suis depulerunt. Constantinus Christianos libertati restituit: Reges Francorum durum Græcorum & Longobardorum jugum perfregerunt, quo cervicibus Summorum Pontificum deprimebantur. Constantinus infamia damnatum quondam Christianum nomen, splendore adjecto commendatum reddidit, Romanamque Ecclesiam aliquot latifundiis & redditibus auxit: Reges Francorum primi, solique, merum mixtumque, imò & summum imperium in

V. C. Ioannes Morinus Presbyter Oratorij Iesu in studio De La Grandiere & Senecæ tempore donavit à Collegio Romano per lei Regis de France.

aliquot provincias eidem Ecclesiæ contulerunt, eique tranquillitatem procurarunt, contra infestas Græcorum hæresi infectorum quotidianas minas, & adversus impetum Longobardorum. Horum beneficiorum confcius Paulus Papa scripsit Pippino Regi ejusque filiis: *Etsi omnes capitis nostri capelli lingua effecti fuerint, non valebunt ob tanta vestra beneficia dignas referre gratiarum actiones.*

IV. Ut autem quod dicturi sumus hoc capite, facilius intelligatur, observandum est, evocatos à Narsete Longobardos, in Italiam à Gothis ereptam & Imperio restitutam irrupisse, Alboino duce, adeo felicibus auspiciis, ut regnum in Transpadanis regionibus, regiamque Ticini constituerent. Fama gentis concussus Imperator Iustinus II. Longinum Exarchi titulo ornatum mittit anno **D L X I X.** qui hostium impetum exciperet, & Italiæ statum ordinaret. Ille præsidia in præcipuis civitatibus constituit, sub Præfectorum imperio, qui relicta veteri Correctorum, Comitum, Præsidum, & si qua alia esset, appellatione, Duces militari nomine dicerentur, & ab Exarcho penderent qui Ravennæ sedem suam collocaverat. Hinc Roma, Neapolis, Beneventum, Spoletum, Duces suos acceperunt. Anno **D C C X X V.** Luitprandus Rex Longobardorum attritam superioribus bellis Exarchorum potentiam, & diffidis intestinis laborantem, evertere studuit, Ravennam capit, & diripit. Fugatum Paulum Exarchum, Venetorum copiarum in urbem atque ditionem reposuerunt. Sed Aistulfus Rex benigniore fato usus anno **D C C L I I.** Ravennam iterum obsessam ad deditionem compulit, Eutyrium Exarchorum ultimum, à ceteris urbibus destitutum, in Græciam abire coëgit. Ravennâ captâ, Romam sibi obnoxiam putavit, eodem jure quo Exarchis paruerat. Stephano Papa conditionem tributum rejiciente, Urbem invadit. Sed Pippini Regis Francorum auxiliis, bina expeditione in Italiam illatis, Aistulfus ad modestiam redigitur; restitutus non solum Romanæ Ecclesiæ patrimoniis quæ nefariè invaserat, sed etiam Exarchatu Ravennæ, & adjunctis provinciis quas subegerat jure belli.

V. Has provincias Romanæ Ecclesiæ Pippinus donavit, etsi à Legato Imperatoris Constantinopolitani rogaretur impensissimè ut eas Imperio restitueret. Sed generosus Princeps pietatem suam lædi passus non est, neque à liberandæ Ecclesiæ Romanæ proposito dimoveri; quam Græci, hæresibus infames, æquè premebant, ac Longobardorum